

Miről mondjunk le? Máté 6:16-18

2013. február 23.

A múlt héten kezdetét vette a böjti időszak. Húsvét ünnepét megelőző negyven napot nagyböjtnek nevezzük a keresztyén egyházaknál. Ezzel kapcsolatban azonban nagy bizonytalanság van abban a tekintetben, hogy mi is valójában az a kegyességi gyakorlat, amit úgy nevezünk: böjt? Minden bizonnyal találkoztunk az interneten sok olvasnivalóval azzal kapcsolatban, hogy miről mondjunk le a böjtben, mit ne együnk, mitől tartsuk távol magunkat? Vannak, akik úgy böjtölnek, hogy lemondanak bizonyos ételekről, mások a szórakozás örömeiről. Azután lehet hallani csendböjtről, mobil-böjtről, számítógép-böjtről is. Mi tehát a böjt? A mai alkalommal Isten Igéje alapján azt szeretnénk megvizsgálni, hogy milyen az Isten szerinti böjt?

Az Ószövetségben sokat olvashatunk a böjtről. Ézsaiás 58. fejezete elmondja azt, hogy a nép böjtölt Isten előtt. Gyakorolták a böjtnek azt a formáját, amikor az előírások szerint Isten elé mentek és bűnbánatot tartottak, sírtak és jajgattak Isten előtt, zsákruhába öltöztek és port hintettek a fejükre. Különösen is azt figyelhetjük meg, hogy nagy nyomorúságok idején gyakorolták a böjtöt. Ezt fogjuk majd látni Jónás könyvében is, amikor Jónás ítéletes prédikációját hallgatva Ninive népe a király parancsára böjtöt tart Isten előtt és megtér gonoszágaikból. Amikor Jézus a hegyi beszédet elmondta a tanítványoknak és a sokaságnak, akkor a hallgatók nagyon is jól ismerték ezt a gyakorlatot. A vallásos zsidó emberek mindennapi életéhez hozzátartozott az, hogy rendszeresen böjtöltek. Ezért mondja azt Jézus: „Amikor pedig böjtöltök”. Jézus szavaiból az derül ki, hogy a böjt lehet önkéntes és lehet kényszerű is. Önkéntes, amikor valaki önként mond le valamiről. Ételről, italról, dohányzásról vagy valamelyik kedvteléséről. Azért mond le valamiről, hogy ezzel megtartóztassa önmagát, önfegyelmet gyakoroljon. Jézus beszél kényszerű böjtről is. „De majd eljönnek azok a napok, amikor elvételik tőlük a völegény, és akkor böjtölni fognak.” (Máté 9:15) A tanítványoknak muszáj volt böjtölniük, mert Jézus elvételte tőlük. Ez a kényszerű böjt akkor következik be, amikor elvételik az embertől valaki vagy valami, aki drága és kedves volt számára. Ilyen lehet egy házastárs elvesztése, egy gyermek tragikus halála, egy szülő elvesztése, vagy a házasság megromlása, esetleg anyagi nélkülözés. A böjt tehát bizonyos lemondást jelent, akár önkéntes, akár kényszerű.

Jézus a böjtről szóló tanítását az imádságról való beszéde után mondja el. Így elmondhatjuk azt, hogy a böjt és imádság szorosan összekapcsolódik a hívő ember életében. Az Ószövetségben és Újszövetségben egyaránt azzal találkozunk, hogy Isten emberei imádságban és böjtben járultak Isten elé. Anna szolgálata a templomban az volt, hogy özvegyességében éjjel és nappal böjtölésekkel és imádkozásokkal szolgált. Egy lelkipásztortól hallottam azt, hogy náluk is volt ilyen özvegyasszony a gyülekezetben, aki szüntelen imádkozott a gyülekezetért, és amikor Isten elszóltatta ezt az asszonytestvért, akkor bizony a gyülekezet is megérezte hiányát. Imádság és böjt volt Pál apostol elhívása is a misszióba. Amikor imádkoztak és böjtöltek, akkor Isten Lelke azt mondta nekik, hogy válasszák ki Sault (Pált) és Barnabást a szolgálatra. Isten akaratát keresték imádkozva és böjtölve. Láthatjuk tehát, hogy Isten szemében kedves a böjt és a hívő ember számára hasznos kegyességi gyakorlat Isten jobb megismerésében, akaratának keresésében, a bűnbánat gyakorlásában, a lelki önfegyelem megedződésében. A Bibliában a test és lélek egységben van egymással, e kettő összetartozik. Ezért lehetséges az, hogy testünk „megsanyargatása” ha Isten akarata szerint történik, hasznos lesz a lelki életünkre nézve is. Mai fogyasztói társadalmunkban ezért lehet keveset hallani az igazi böjtről. Mert ma nem cél az, hogy valaki önmegtartóztató legyen, hogy türelmesen várjon, hanem egyből ki akarja elégíteni az ember a vágyait. Most kell, azonnal! – hangzik a gyermekek és felnőttek részéről is a türelmetlen követelkezés. Egy hedonista (élvhajhász) korban nehéz gyakorolni a böjtöt, de annál inkább szükség van rá.

Mi tehát a böjt célja? Elsődleges célja az, hogy növelje a mi alázatunkat és függőségünket az Úr iránt. Ahogyan szükségünk van az ételre az élethez, különben meghalunk, hasonlóképpen szükségünk van Istenre, az Ő kegyelmére, szeretetére, segítségére. A böjttel beismerjük azt, hogy sokkal jobban rászorulunk Istenre az életünkben és halálunkban, mint az ételre. Alázattal ismerjük be azt Isten előtt, hogy bűnösök vagyunk és nélküle elveszünk. Nélküle semmit sem ér az életünk. És már láthatjuk, hogy miért is gyakorolják ma kevesen a böjtöt még hívők is. Mert nincs bennünk igazi alázat Istennel szemben, és azt gondoljuk, hogy mi tudjuk mire van szükségünk, tudjuk mi kell az élethez. Olyan kevés ma az Istentől függő hívő élet, aki mindent csak Istentől vár. Aki beismeri azt, hogy „nála nélkül semmit se tehetünk.” Másodszor a böjt gyakorlásával több időt tudunk szentelni az imádságra. Nem azért nem eszünk bizonyos ételeket, hogy méregtelenítsük a szervezetünket vagy fogyókúrázzunk. Hanem azért nem eszünk, hogy imádkozzunk, azért nem kapcsoljuk be a számítógépet, hogy Istennel töltsünk időt. Ha nem ezt érzük el a lemondással, akkor bizony hiábavaló böjtöt folytatunk, akárcsak Ézsaiás idejében vagy Jézus korában. Továbbá a böjt emlékeztet bennünket arra, hogy bizonyos dolgokról való

lemondásunkkal azt szeretnénk elérni, hogy egész életünket Istennek szenteljük és magunkat hálaáldozatul odaadjuk teljesen Istennek. A böjt célja az, hogy életünk minden területe felett Krisztus legyen az Úr. Az étel, ital, szórakozás, család, munka, pénz és vallási életünk területén is Ő kell legyen az Úr. Negyedszer a böjt gyakorlása segít minket abban, hogy a bűn kísértéseinek is ellen tudjunk állni. Ahhoz, hogy önfegyelmet tudjunk gyakorolni a bűnös kívánságok felett, szükségünk van edzésre is. A testi szenvedés elősegítheti azt a készségünket, hogy könnyebben nemet tudjunk mondani a bűnre és az ördög kísértéseire. A böjt további haszna lehet életünkre nézve az, ha ebben az időszakban figyelmünket a nem látható és örökkévaló dolgokra irányítjuk a földi és materiális dolgok helyett. Ezzel segíthetjük elő azt, hogy életünk fókuszában ne múló dolgok álljanak, hanem a lelki dolgok, a mennyei dolgok melyek Istenre mutatnak, hozzá visznek közelebb. Végül a legfontosabb célja a böjtnek az, hogy imádságban kifejezzük Isten iránt azt, hogy mi inkább szeretnénk már Vele lenni a mennyek országában, és szeretnénk ha Isten országa eljönne hatalommal és dicsőséggel. Életünket szeretnénk letenni, és imádságban Jézus Krisztus eljöveteleért fohászunk, mert tudjuk, hogy ennek a világnak újjáteremtésre van szüksége. Amire szükségünk van, az Krisztus királyi uralma ebben a világban. A böjtöt gyakorló hívő ember azért imádkozik, hogy Isten változást, megtérést adjon ennek a világnak! Ezért tartunk böjtöt és ezért könyörgünk Istenhez. A böjtben tehát nem magunkra figyelünk, hanem Istenre és az Ő ajándékaira.

Ezért a böjtnek két veszélye is lehet. Az egyik az, hogy Istentől akarunk kikényszeríteni valamit, a másik pedig az, hogy képmutató módon az embereknek akarjuk megmutatni a mi vallásos teljesítményünket. Mindkettőre nagyon oda kell figyeljünk. Ahogy Ézsaiás idejében Izráel népe azt gondolta, hogy vallásos életével, szüntelen böjtöléssel majd elnyerhetik Isten jótetszését, megkaphatják kegyelmét, és kiérdemelhetik szeretetét. Közben pedig képmutatók voltak Istennel szemben is, hiszen bűnös életüket tovább folytatták. Isten előtt utálatos az ilyen böjt. A vallásos cselekedetek nem tehetnek igazzá és elfogadhatóvá Isten előtt. Ő a szívet figyeli, és előtte a töredelmes, bűnbánó lélek a kedves áldozat. Istent nem lehet lefizetni, áldásait nem lehet kiérdemelni. Ez ma is nagy veszélye lehet a böjti gyakorlatunknak.

A másik veszély, amiről szólni kell, az a képmutatás emberek előtt. Jézus idejében az írástudók és farizeusok úgy böjtöltek, hogy mások lássák az arcukon. Komoran, hogy mindenki lássa kegyes életüket. Jézus azt mondja róluk, hogy képmutatók. Csak azért böjtölnek, hogy mások előtt jobb képet mutassanak magukról. Ez is veszélyes dolog a hívő életben. Az ember azt szeretné, hogy mások észrevegyék vallásos, esetleg hívő és kegyes életüket. Isten és emberek előtt is utálatos az, amikor valaki képmutatóskodik és látszat életével akar másoknak tetszeni.

Isten hív bennünket is böjtre. Alázzuk meg magunkat előtte, ismerjük be azt, hogy Tőle függ egyedül az életünk. Szánjunk időt az Istennel való közösség gyakorlására és a komoly imádságra, melyben Istentől kérjük azt, hogy Jézus Krisztus kereszten hozott áldozatát minél többen elhiggyék és minél többen hálás életet éljenek azért, mert Isten elfogadott minket Krisztusért, kegyelemből, hit által. Isten Lelke segítsen bennünket ebben. Ámen.

- A. Mi volt a nép bűne a böjttel kapcsolatban az Ézsaiás 58. fejezete alapján (3 és 4. vers)?
- B. Mi volt a farizeusok bűne a böjt gyakorlatában? Mit mond tanítványainak Jézus? (Mt. 6:16-18)
- C. Ki fog jutalmat adni a böjt gyakorlása során?

- 1. Böjtöltünk már? Beszéljünk arról, hogy személyesen miért nehéz a böjt?
- 2. Mi a célja a böjtnek? Hogyan tudnánk ezt gyakorolni a mindennapi élet során?
- 3. Miért olyan nehéz Istentől függeni? Hogyan győzhetjük le a büszkeségünket?
- 4. Mennyi időt szoktunk imádsággal tölteni? Miért szoktunk leginkább imádkozni?
- 5. Mennyiben változtatja meg életünket az, hogy tudjuk, Krisztusért adja nekünk Isten kegyelmét, szeretetét? Szoktunk azért küzdeni, hogy kiérdemeljük Isten jótetszését hívő életünkkel?
- 6. Miben fogom másképp csinálni ezután a böjtöt?